

V otázce útrat jest rekurs k nejvyššímu soudu vyloučen, ať soud druhé stolice rozhodl předběžně či konečně, ať rozhodl věcně či odmítl opravný prostředek z důvodů formálních. *)

Procesní soud částečně žalobě vyhověl, částečně ji zamítl.

Odvolání ve věci podaly obě strany, ale žalující strana podala mimo to samostatný rekurs do útratového výroku. Tento rekurs byl odvolacím soudem odmítnut, protože stížnost do útratového výroku měla být spojena s odvoláním (§§ 55 a 461 c. ř. s.) a samostatný rekurs je nepřipustný.

Dovolání žalující strany, pokud si stěžovala do odmítnutí útratového rekursu, bylo nejvyšším soudem odmítnuto jako nepřipustný opravný prostředek z těchto důvodů:

Pokud žalobkyně napadá dovoláním výrok odvolacího soudu, jímž byl odmítnut její rekurs do útratového výroku prvního soudu, jde vpravdě o rekurs, který však jest nepřipustný podle § 528 c. ř. s., majícího na mysli i takovýto případ, jak plyne z těchto úvah:

Podle § 528 odst. 1 c. ř. s., nově upraveného císařským nařízením ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. z., jsou rekursy do rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat nepřipustné.

Ve vládní osnově z roku 1909 (čís. 22 příloh k těsn. prot. panské sněmovny, XX. zased., 1909) byly ve čl. VII. prohlášeny za nepřipustné rekursy proti rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat, nepřevyšuje-li předmět stížnosti 100 K. Ve vysvětlivkách k vládní osnově se odůvodňovalo na str. 17 navrhované ustanovení takto:

*) **P o z n á m k a z a s i l a t e l e :**

Tato otázka byla dosud v různých senátech nejvyššího soudu různě rozhodována. Zastával jsem sám v článku »Dvě otázky útratové« v čís. 5/1926 Soudcovských Listů názor, že zákon má v § 528 c. ř. s. na mysli jen taková rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat, kde šlo o meritorní rozhodnutí (ať o výši, či také o povinnosti k náhradě útrat, ať částečně či zcela, ať soud druhé stolice sám útratový výrok učinil, či útratové rozhodnutí soudu první stolice přezkoumával). Odůvodňoval jsem to v podstatě tím, že při odmítnutí útratového rekursu soudem druhé stolice (pro nepřipustnost, opožděnost nebo formální vadnost) není předmětem stížnosti k nejvyššímu soudu a tudíž předmětem jeho rozhodování »otázka útratová«, nýbrž otázka, zda soud druhé stolice právem či neprávem odpírá věcné rozhodnutí, že proti takovému odpírání jest rekurs přípustný již podle všeobecného předpisu § 514 c. ř. s. a že na tom nezáleží, byla-li podnětem k odepření meritorního rozhodnutí otázka útratová či otázka jiná, na př. příslušnosti, přípustnosti pořadu práva a pod. Poukazoval jsem k možným křivdám, kdyby soud druhé stolice jen omylem odmítl útratový rekurs na př. pro opožděnost, protože přehlédl, že spis byl dán včas na poštu, nebo protože poslední den lhůty připadl na neděli nebo zasvěcený svátek atd., kdy rekursní soud pak již své vlastní usnesení měniti nemůže. Poukazoval jsem také ještě k různým komplikacím.

Hledíc k nynějšímu podrobně odůvodněnému rozhodnutí, bylo by si přát, aby se praxe v této otázce aspoň v nynějším směru ustálila, neboť stálost judikatury jest závažným předpokladem pro právní bezpečnost.

»Rozhodnutí v otázce útrat, a to jak co do povinnosti k náhradě útrat, tak i co do číselného určení výše útrat, má podle svého určení býti jen vedlejším bodem soudcovského nálezu a ustupuje také zpravidla do pozadí proti věci hlavní. Odpovídá proto zásadám rozumné hospodárnosti, omezí-li se možnost dovolávati se nejvyššího soudu jen v otázce útrat. K tomu nutká i skutečnost, na niž si nejvyšší soud již častěji stěžoval, že je značně zatížen stížnostmi do útrat a že jest mu rozhodovati ve třetí stolici o nárocích, jimiž by se, kdyby byly uplatněny žalobou, nemohlo dostati věcného přezkoumání ani ve stolici odvolací. Osnova navrhuje jako hranici přípustnosti dovolacího rekursu ve věcech útratových 100 K, majíc za to, že tím nejsou dotčeny oprávněné zájmy ať již stran, ať stavu advokátského. Nebude od místa, když v tomto směru bude poukázáno na poměry v Německu, kde samostatné stížnosti do útrat jsou bez ohledu na výši z působnosti říšského soudu úplně vyloučeny.«

V podstatě totéž ustanovení, jako ve čl. VII. vládní osnovy z roku 1909, bylo ve čl. VII. vládní osnovy z roku 1910. Komise panské sněmovny pozměnila však ve čl. V. svého návrhu čl. VII. vládní osnovy v ten smysl, že rekursy do rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat jsou nepřípustné — tedy vůbec, bez ohledu na výši útrat, do níž jest si stěžováno — (zpráva komise panské sněmovny, čís. 59 příloh k těsn. prot. panské sněmovny XX. zased., 1910), a odůvodnila tuto změnu tím, že jde zpravidla jen o menší nároky rázu podružného, jež nijak nemohou odůvodniti, aby v nich bylo přípustné dovolávati se třetí stolice, zvláště když k tomu ještě přistupuje, že nejvyšší soud je právě takovými rekursy nadmíru zatížen. Návrh komise panské sněmovny byl pak beze změny pojat do zákona čl. VI. § 34 čís. nař. z 1. června 1914, čís. 118 ř. z.

Hledí-li se k vylíčenému vzniku zákona a k jeho účelu, jenž vysvítá nejen z celé tendence novely ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. z., která chtěla soudům poskytnouti úlevy, nýbrž došel právě v otázce, o níž jde, zcela jasného a nepochybného výrazu v uvedených motivech, a přihlíží-li se zároveň náležitě i k doslovu zákona, jenž zcela povšechně a bez jakékoliv výhrady vylučuje další opravný prostředek proti rozhodnutí soudu druhé stolice »v otázce útrat« (»über den Kostenpunkt«, tedy nikoliv proti rozhodnutí »o útratách« nebo pod.) — jest zřejmo, že se tento povšechný a neobmezený zákaz vztahuje na veškerá rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat protivou k jeho rozhodnutí ve věci hlavní, ať již soud druhé stolice rozhodl v otázce útrat konečně nebo předběžně, ať se rozhodnutí stalo z důvodů věcných, nebo jen z důvodů formálních. Neboť účelem zákona právě bylo, by bylo ulehčeno nejvyššímu soudu v otázkách útratových tím způsobem, aby se jimi vůbec nemusil obírat. Stejně, jak je tomu i v jiných případech, kde zákon vylučuje další opravný prostředek proti rozhodnutí soudu druhé stolice z důvodů tkvících v povaze předmětu řízení, na př. ve věcech nepatrných (§ 517 c. ř. s.) a ve sporech pro

rušení držby (§ 528 c. ř. s.) — tyto případy jest dobře rozeznávati od podstatně odlišného případu, upraveného v § 528 c. ř. s. na prvním místě, kde se vylučuje rekurs do potvrzujících usnesení soudu druhé stolice, což arci předpokládá, že tento soud rozhodl o opravném prostředku věcně a uznal rozhodnutí prvního soudu za správné — má soud druhé stolice i v otázce útrat, pokud jde o útraty nižších stolic, rozhodovati s konečnou platností, jakoby další opravné stolice vůbec již nebylo. (Srov. Neumann, Kommentar zu den Zivilprozeßgesetzen, II., 1928, k § 528 c. ř. s., str. 1403; Pollak, System des österr. Zivilprozeßrechtes, 1906, str. 512 dole.)

Nepřípustný jest tedy i další opravný prostředek proti výroku odvolacího soudu, jímž odmítl rekurs od útratového výroku soudu první stolice, i bylo dovolání v tomto směru odmítnouti.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 22. ledna 1931., č. j. Rv I 1925/30-1. Václav Cícha.

Ustanovil-li soud první stolice po rozvrhovém roku nový dodatečný rok k rozvrhu uvolněné a dosud v soudním depositu uložené částky, nesmí obnovovati nebo doplňovati původní jednání o rozvrhu, nýbrž musí se obmeziti jen na provedení původního rozvrhového usnesení; je proto i vyloučeno odporovati při dodatečném rozvrhovém roku proti příkázání uvolněné, dodatečně rozvrhované částky. — O otázce, počíná-li běžeti lhůta jednoměsíční podle § 231, odst. ex. řádu ode dne doručení rozvrhového usnesení nebo v případě, že byla podána proti němu stížnost ode dne, kdy toto usnesení nabude pravoplatnosti?

I. Okresní soud v T. vyhověl při rozvrhovém roku 22. září 1926 odporu vymáhající strany proti přiknutí částky 40.000 Kč z nejvyššího podání na úhradu daňové pohledávky českosl. státu, zajištěné záznamem zástavního práva na vydražené nemovitosti ve zbytkové částce 40.000 Kč, takže českosl. stát vyšel naprázdno. Důvod: k pohledávce eráru v částce 40.000 Kč nemohlo býti přihlíženo, vzhledem k odporu vymáhajícího věřitele, ježto není dokázáno, že řízení ku spravení záznamu této pohledávky jest v běhu, ani že lhůta pro zavedení takového řízení dosud neuběhla. (§ 228 ex. řádu.)

Rekursu českosl. státu proti tomuto rozvrhovému usnesení rekursní soud vyhověl a přikázal částku 40.000 Kč k uspokojení zaznamenaného daňového pohledávání ve zbytku 40.000 Kč na vydražené nemovitosti pod tou podmínkou a v té míře, že se prokáže splatnost a vykonatelnost této knihovně zaznamenané pohledávky; nebylo tedy odporu vymáhající věřitelky rekursním soudem vyhověno. Důvody: Stížnosti nutno přiznati oprávnění. Předpisu §u 228 ex. řádu se nepoužívá na daně a na poplatky, které jest státu